

תוכן עניינים :

תקציר.....	3
מבוא.....	4
סקירת ספרות.....	5
מתודולוגיה.....	15
ממצאים.....	19
דיון.....	28
ביבליוגרפיה.....	32
נספחים.....	34

מבוא

הגנת במאה ה-21 מצופה להיות בעלת כישורים מגוונים מעבר לכישורים החינוכיים. ראשית, עליה לתמוך בילדים מבחינה רגשית וחברתית, עליה לנהל את הגן מבחינה ארגונית ותקציבית, ועליה להנהיג את הגן להגשמת משנתה החינוכית. לאור מגוון התפקידים של הגנת, בעשורים האחרונים מדברים על הגנת כ"מנהיגה חינוכית".

מטרת המחקר היא לבחון את המשמעויות שונות גנות בישראל ל"מנהיגות חינוכית" ולהבין מהן האתגרים העומדים בפניהן וכיצד הן תופסות את המקצוע שלהן בעידן העכשווי. **שאלת המחקר היא: מהי תפיסת הגנת את תפקידה כמנהיגה חינוכית בעידן העכשווי.**

בעוד שישנה ספרות מחקרית נרחבת לגביי מנהיגות חינוכית בקרב מנהלי בתי ספר ומורים, המחקר על גנות הגיל הרך בהקשר של מנהיגות חינוכית הוא מועט. מטרת מחקר זה היא לאפשר הצצה לתפיסות הסובייקטיביות של גנות את עצמן כמנהיגות חינוכיות ולהבין את האתגרים ואת התפיסות החינוכיות שלהן את המקצוע בעידן העכשווי. מחקר זה יוכל להצטרף לשורת המחקרים המצומצמת בתחום ואף להציע כיווני מחקר חדשים.

סקירת ספרות

נושא העבודה הוא תפיסת הגננת לתפקידה כמנהיגה חינוכית בעידן העכשווי. בסקירת הספרותית יוצגו מספר נושאים מרכזיים.

1.1 פרדיגמה החינוך העכשווית מודרניזם פוסט מודרניים – בפרק זה יוצג להלן התהליך ההיסטורי החינוכי החל מהמאה ה-18 ועד היום ויכלול בתוכו את תפקידי הגננת ומטרות החינוך. לאור הפרק הראשון בפרק השני יתואר מהי מנהיגות חינוכית.

1.2 מנהיגות חינוכית – בפרק זה יוצג המונח "מנהיגות חינוכית" ואת הגדרתו למחקר זה. בהמשך לפרק יוצגו מספר תיאורים מודרניים ופוסט מודרניים והסברים המתמקדים בסוגיית מנהיגות בחינוך. לאור הפרק השני בפרק השלישי יוצג תפיסת הגננת במנהיגה חינוכית.

1.3 תפיסת הגננת לתפקידה כמנהיגה חינוכית: בפרק זה יוצג הדגם הארגוני "גן" ומהי מנהיגות בחינוך בגיל הרך.

1.1 פרדיגמת החינוך העכשווית

ילדים בגילאים 3-6 הולכים לגן הילדים כדי לרכוש מיומנויות חיברות ומשמעת (מהגננת או הגן), משחק, שינה, ציור, מוזיקה ולעתים גם את יסודות הקריאה והכתיבה, כמו גם פעילויות אחרות. עבור ילדים שבילו לפני כן את יומם בבית הוריהם, השהייה בגן הילדים מלמדת אותם לשהות הרחק מהוריהם ללא חרדה. גן הילדים מאפשר גם אינטראקציה חברתית בין הילדים ומאפשר להם לרכוש מיומנויות חברתיות שונות כמו שיתוף, משחק קבוצתי הקשבה ועזרה לזולת.

לקראת המאה ה-20 נראות שתי עמדות מרכזיות בחינוך: מודרנית ופוסט מודרנית. מחנכים והוגים היוצאים מהעמדה המודרנית מזדהים עם אמונות היסוד ואידיאלים של תבונה, רגישות המוסר, נאורות, צדק ושוויוניות. לעומתה, העמדה הפוסט-מודרנית דוחה את היומרה לאובייקטיביות ולאוניברסאליות של התבונה כ"פיקציה" או כמיתוס שהתפתח בהקשר היסטורי ותרבותי ספציפי, אשר שירת את החברה שאימצה אותו. עמדה זו בעלת תפיסות רלטיביסטיות, פלורליסטיות, שאינן פוסלות (כמעט) שום אורח חיים אנושי.

על בסיס עמדה זו, ניתן לצפות ממחנך פוסט-מודרני דיון עם תלמידיו על אופיים של משטרים דמוקרטיים, מבלי שיטיף עליהם. הוא יחשוף את תלמידיו לתפיסות מוסר הומאניות